

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

I. ПРАВНИ ОСНОВ ЗА ДОНОШЕЊЕ УРЕДБЕ

Правни основ за доношење Уредбе о изменама и допунама Уредбе о звањима, условима за стицање звања и овлашћења чланова посаде поморских бродова садржан је глану 73. став 7. и члану 81. став 4. Закона о поморској пловидби („Службени гласник РС”, бр. 87/11, 104/13, 18/15, 113/17 – др. закон и 83/18), којима је прописано да Влада прописује звања, услове и начин стицања звања и овлашћења чланова посаде поморских бродова са роковима важења овлашћења и овера, врсте бродских делатности које обављају поморци, нивое одговорности помораца, програм и начин полагања испита за стицање овлашћења о оспособљености, односно посебној оспособљености, услове за стицање овлашћења о алтернативној оспособљености, поступак издавања овлашћења о оспособљености, односно посебној оспособљености, начин обрачунавања поморског стажа, програм обуке и услове за спровођење убрзане обуке, начин вођења и обрасце дневника о завршеној обуци и стеченој пракси, обавезе инструктора, односно процењивача, као и обавезе испитивача и кандидата у оквиру практичне обуке, начин и услове за избор испитивача у испитну комисију, начин оснивања и послове Радне групе за STCW план и програм (силабус), услове и начин признавања, обнове и замене овлашћења о оспособљености, односно посебној оспособљености, начин провере знања о поморском законодавству Републике Србије у случају признавања овлашћења о оспособљености на управљачком нивоу, садржину и образац овлашћења, као и образац, садржину, начин издавања и вођења регистра издатих овлашћења, као и регистар издатих одобрења центрима за обуку помораца.

Правни основ садржан је и у члану 42. став 1. Закона о Влади („Службени гласник РС”, бр. 55/05, 71/05 - исправка, 101/07, 65/08, 16/11, 68/12-УС, 72/12, 7/14 - УС, 44/14 и 30/18 - др. закон) којим је прописано да Влада уредбом подробније разрађује однос уређен законом, у складу са сврхом и циљем закона.

II. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ УРЕДБЕ

Међународна поморска организација усвојила је 1978. године Међународну конвенцију о стандардима за обуку, издавање уверења и вршење бродске страже помораца (у даљем тексту: STCW Конвенција) чија је Република Србија, као правни наследник СФР Југославије, страна уговорница. Конвенција је ратификована доношењем Закона о ратификацији Међународне конвенције о стандардима за обуку, издавање уверења и вршење бродске страже помораца („Службени лист СФРЈ – Међународни уговори”, број 3/84). Овом конвенцијом прописују се захтеви у односу на ниво оспособљености који поморци морају да стекну како би их државе сертифициовале за рад на поморским бродовима трговачке морнарице.

Такође донет је и Закон о потврђивању Прилога уз Међународну конвенцију о стандардима за обуку, издавање уверења и вршење бродске страже помораца, Законик о обуци, издавању уверења и вршењу бродске страже помораца и

резолюција („Службени лист СРЈ – Међународни уговори”, број 3/01) којим су између осталог прописани стандарди оспособљености чланова посаде поморских бродова за стицање овлашћења о оспособљености, односно посебној оспособљености.

У циљу спровођења STCW Конвенције, Прилога и Законика донета је Уредба о звањима, условима за стицање звања и овлашћења чланова посаде поморских бродова, („Службени гласник РС”, број 16/14) у коју је у национално законодавство Републике Србије у значајној мери вршено усклађивање са захтевима ратификованих међународних споразума. Од ступања на снагу наведене уредбе на међународном нивоу су донете нове измене и допуне STCW Конвенција, са којима је неопходно ускладити домаће законодавство.

Иницијатива за доношење Уредбе о изменама и допунама Уредбе о звањима, условима за стицање звања и овлашћења чланова посаде поморских бродова произилази из обавеза у складу STCW Конвенцијом, Прилозима и Законом да су стране уговорнице дужне да спроводе наведене међународне конвенције, као и њихове измене и допуне из чега проистиче обавеза министарства надлежног за послове саобраћаја да домаће законодавство усклади са истима.

Уредба о звањима, условима за стицање звања и овлашћења чланова посаде поморских бродова је ступила на снагу 2014. године и у међувремену није било измена и допуна наведене уредбе. У последњих пар година на међународном нивоу донете су нове измене и допуне STCW Конвенција.

У складу са захтевом Правила I/8 STCW Конвенције, свака држава је дужна једном у пет година да обави независно оцењивање рада надлежних органа које се баве усклађивањем домаћих прописа за STCW Конвенцијом и STCW Законом, обуком помораца и издавањем овлашћења о оспособљености поморцима. Независно оцењивање обављају међународни експерти са великим искуством у раду.

У склопу техничке подршке и помоћи коју Министарству грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре (у даљем тексту: Министарство) пружа Европска агенција за поморску безбедност (у даљем тексту: EMSA), у периоду од 4. до 5. новембра 2024. године обављено је независно оцењивање у складу са захтевом Правила I/8 STCW Конвенције. Том приликом проверавани су прописи који се односе на обуку, издавању овлашћења поморцима и вршење бродске страже помораца, документација система управљања квалитетом у складу са стандардом ISO 9001:2015, програми обука и остале процедуре и упутства која су у функцији издавања овлашћења о оспособљености помораца.

Након независног оцењивања Министарство је добило Извештај о независном оцењивању у складу са захтевом Правила I/8 STCW Конвенције у коме је наведено да је Министарство дужно да у најскорије време хармонизује домаће законодавство са следећим резолуцијама MSC.396(95), MSC.397(95), MSC.416(97), MSC.417(97), MSC.486(103), MSC.540(107) и MSC.541(107) које је донела Међународна поморска организација.

На основу наведеног извештаја 21. новембра 2024. године је донесен Корективни акциони план, који треба да омогући елиминацију неусклађености које су наведене у извештају. У складу са Корективним акционим планом наведене резолуције требају да буду унете у домаће законодавство доношењем Уредбе о изменама и допунама Уредбе о звањима, условима за стицање звања и овлашћења чланова посаде поморских бродова. Након усвајања наведене уредбе од стране

Владе Републике Србије, Министарство је у обавези да доставити Генералном секретару Међународне поморске организације Извештај о независном оцењивању у складу са захтевом Правила I/8 STCW Конвенције, корективни акциони план, измене прописа у складу са Корективним акционим планом, односно усвојену Уредбе о изменама и допунама Уредбе о звањима, условима за стицање звања и овлашћења чланова посаде поморских бродова, све врсте овлашћења о оспособљености и овлашћења о посебној оспособљености помораца и целокупну документацију процедура система управљања квалитетом која ће бити измењена у складу са извештајем и корективним акционим планом. Рок за достављање наведене документације Међународној поморској организацији је почетак априла 2025. године.

Доношење Уредбе о изменама и допунама Уредбе о звањима, условима за стицање звања и овлашћења чланова посаде поморских бродова је од највећег значаја, јер ће се тиме остварити потпуна усклађеност домаћих прописа са STCW Конвенцијом, што ће омогућити да се целокупна неопходна документација упути у Међународну поморску организацију.

Након тога експерти Међународне поморске организације ће формирати панел на којем ће се разматрати достављена документација, а потом предложити Генералном секретару Међународне поморске организације да упути извештај Комитету за поморску безбедност ради разматрања и усвајања.

Свака држава чланица Међународне поморске организације је дужна да једном у пет година обави независно оцењивање и достави целокупни документацију Међународној поморској организацији.

Такође усвајање Уредбе о изменама и допунама Уредбе о звањима, условима за стицање звања и овлашћења чланова посаде поморских бродова је један од предуслова да Република Србија и даље буде на „Белој листи” Међународне поморске организације, што је од великог значаја за запошљавање око 7000 помораца држављана Републике Србије на бродовима који плове под страним заставама.

III. ОБЈАШЊЕЊЕ ОСНОВНИХ ПРАВНИХ ИНСТИТУТА И ПОЈЕДИНАЧНИХ РЕШЕЊА

Чланом 1. Предлога уредбе се уводе нови појмови као дефиниције.

Чланом 2. Предлога уредбе у члану 5. додаје се став 4. који прописује проверу аутентичности и исправности овлашћења помораца.

Чланом 3. Предлога уредбе се у члану 13. бришу овлашћења у складу са Прописом STCW II/3.

Чланом 4. Предлога уредбе се мења члан 17. и прописују референце за овлашћење о посебној оспособљености за руковање чамцем за спасавање и спасилачким чамцем, осим брзог спасилачког чамца и овлашћење о посебној оспособљености за руковање брзим спасилачким чамцем у складу са STCW Конвенцијом.

Чланом 5. Предлога уредбе се мења члан 19. и прописују референце за пет овлашћења и посебној оспособљености у складу са STCW Конвенцијом.

Чланом 6. Предлога уредбе додају се чл. 20а и 21б Уредбе којима се прописују овлашћења о посебној оспособљености за рад на бродовима на које се

примењује IGF Правилник и овлашћења о посебној оспособљености за рад на бродовима који плове у поларним водама.

Чланом 7. Предлога уредбе мења се члан 23. и прописује референце за овлашћење о посебној оспособљености – Пружање прве медицинске помоћи на броду и овлашћење о посебној оспособљености – Вођење медицинске неге на броду у складу са STCW Конвенцијом.

Чланом 8. Предлога уредбе мења се члан 24. Уредбе и прописују референце за овлашћење о посебној оспособљености – Подизање нивоа разумевања сигурности на броду и овлашћење о посебној оспособљености – Вршење послова који се односе на сигурност брода у складу са STCW Конвенцијом.

Чланом 9. Предлога уредбе брише се члан 27. Уредбе.

Чланом 10. Предлога уредбе брише се члан 30. Уредбе.

Чланом 11. Предлога уредбе мења се члан 32. став 1. тачка 3) подтачка (2) Уредбе који прописује услове за одобрени поморски стаж.

Чланом 12. Предлога уредбе мења се члан 37. став 1. тачка 3) подтачка (2) Уредбе који прописује услове за одобрени поморски стаж.

Чланом 13. Предлога уредбе додаје се члан 37а којим се прописује могућност издавања дозволе одређеном поморцу да служи на одређеном броду, за одређени период, за коју дужност нема одговарајуће овлашћење.

У чл. 14. – 20 Предлога уредбе у чл. 46, 47, 48, 49, 50, 51. и 52. мењају се скраћенице у складу са STCW Конвенцијом.

Чланом 21. Предлога уредбе мења се члан 53. и уводе пет модула програма за стицање овлашћења о посебној оспособљености – Предузимање мера безбедности на путничком броду.

Чланом 22. Предлога уредбе у Прилогу 2 мења се табела у одељку Мере безбедности на путничком броду (STCW A-V/2), а називи одељака: Подизање нивоа разумевања сигурности на броду и Вршење послова који се односе на сигурност брода. Такође додају се нови Одељци са табелама: Основна оспособљеност за рад на бродовима на које се примењује IGF Правилник (STCW A-V/3-1), Напредна оспособљеност за рад на бродовима на које се примењује IGF Правилник (STCW A-V/3-2), Основна оспособљеност за рад на бродовима који плове у поларним водама (STCW A-V/4-1 и Напредна оспособљеност за рад на бродовима који плове у поларним водама (STCW A-V/4-2).

Чланом 23. Предлога уредбе додају се чл. 53а, 53б, 53в. и 53г. којима се прописују услови за стицање овлашћења о посебној оспособљености и то: основна оспособљеност за рад на бродовима на којима се примењује IGF правилник, напредна оспособљеност за рад на бродовима на које се примењује IGF Правилник, основна оспособљеност за рад на бродовима који плове у поларним водама, напредна оспособљеност за рад на бродовима који плове у поларним водама.

У чл. 24. и 25. мењају се скраћенице у складу са STCW Конвенцијом.

Чланом 26. Предлога уредбе брише се скраћеница у члану 70. став 1. тачка 1).

Чланом 27. Предлога уредбе мењају се форме Обрасца бр. 5 - Захтев за издавање овлашћења о оспособљености, овере или овлашћења о еквивалентној оспособљености и Обрасца бр. 6 – Захтев за издавање овлашћења о посебној оспособљености, који су одштампани уз ову уредбу и чине њен саставни део.

Чланом 28. Предлога уредбе у члану 133. додају се ст. 6. и 7. којима се прописује начин обнављања овлашћења о посебној оспособљености – основна

оспособљеност за рад на бродовима који плове у поларним водама и овлашћење о посебној оспособљености – напредна оспособљеност за рад на бродовима који плове у поларним водама.

Чланом 29. Предлога уредбе мења се члан 146. и прописује референце у складу са STCW Конвенцијом.

Чланом 30. Предлога уредбе прописано је да Уредба ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

IV. ПРОЦЕНА ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА

За спровођење Уредбе нису потребна финансијска средства из Буџета.